

Kultur- och fritidsförvaltningen
Finskt förvaltningsområde
Raisa Holm, finsk minoritetssamordnare
raisa.holm@habo.se

Minnesanteckningar från sverigefinskt samrådsmöte 2022-05-10

Mötesdeltagare: Helene Zeland Bodin, kommunstyrelsens ordförande, Håbo kommun; Helena Brömdal, Järfällabo; Tuula Buss, volontär, revisor, Bålsta Finska Förening; Leila Heikkinen, f.d. förskolelärare Håbo kommun; Päivi Hirvonen, kassör, Bålsta Finska Förening; Raisa Holm, vikarierande finsk minoritetssamordnare, Håbo kommun; Hannele Holmberg, vikarierande finsk minoritetssamordnare, lärare i finska, Håbo kommun; Orvokki Kanto, volontär, ledare för pensionärer, suppleant, Bålsta Finska Förening; Anneli Korhola, Håbobo; Kari Kvist, vice ordförande, Bålsta Finska Förening; Paula Näyhä, suppleant, Bålsta Finska Förening; Inkeri Timonen, Våga tala finska-kursledare; Seija Uusimaa, Håbobo

Via länk: Kristina Paasikivi, förskolelärare, Håbo kommun

1. Mötets öppnande.

Kommunstyrelsens ordförande Helene Zeland Bodin (C) öppnar mötet och hälsar deltagarna välkomna till kvällens sverigefinska samrådsmöte som är det andra mötet för året.

2. Godkännande av föregående samråds mötesanteckningar.

Minnesanteckningar från föregående möte godkänns och läggs till handlingarna.

3. Övriga frågor till ärendelistan.

En övrig fråga har inkommit gällande musik och kultur på äldreboenden och diskuteras vid punkt 9.

4. Kontaktcenter informerar.

Kontaktcentermedarbetaren har fått förhinder på kort varsel och är inte närvarande på mötet.

5. Modersmåls lärare i finska berättar om finskan i förskolan.

Leila Heikkinen berättar att hon, tillsammans med Mervi Tähtinen, fick vara med när den finskspråkiga avdelningen Papegojan på förskolan Gröna Dalen startades 2010. Då bestämdes det att det alltid skulle finnas två finskspråkiga pedagoger på avdelning för att språket kunde hållas levande även vid tillfällen då den andra pedagogen blev sjuk eller inte var på plats av någon anledning. Tidigare har barnen, tillsammans med Leila, fått besöka Solängens äldreboende för att sjunga finska julsånger, vilket har varit väldigt uppskattat bland dem äldre. Två nya finskspråkiga pedagoger, Kristina Paasikivi och Heidi Söderberg, anställdes till avdelningen, efter Leilas och Mervis pensionering. Kristina berättar att antalet finstalande barn har blivit fler och fler under åren och idag finns det 10-tal barn med finskt påbrå på Papegojan. Pedagogerna arbetar nära barnen och finskan används i alla situationer (lunch, utevistelse, samling) för att säkerställa att språket hålls levande. Kristina berättar också att förskolans rektor, Malin Ottosson, har meddelat att någon av den finstalande avdelningens pedagoger eventuellt behöver flyttas till en annan avdelning. En eventuell förflyttning av personalen skulle få konsekvenser för barnen och deras inläring av det finska

språket, berättar Kristina. I riktlinjerna för Nationella minoriteters rättigheter och förvaltning av finska språket står det:

6.3 Rätt till förskola på finska

Barn- och utbildningsnämnden ska ansvara för att erbjuda barn, vars vårdnadshavare begär det, plats i förskola där hela eller en väsentlig del av utbildningen bedrivs på finska. Vårdnadshavare som ansöker om förskoleplats för sitt barn ska tillfrågas om de önskar plats i en förskola där hela eller en väsentlig del av utbildningen bedrivs på finska.

Att flytta någon av de finsktalande pedagogerna till en annan avdelning skulle innebära att det inte längre skulle kunna vara möjligt att hålla språket levande på samma sätt som idag. De finska pysselkvällarna, som anordnas av förvaltningsområdet, har redan fått flyttas till en annan lokal på rektorns begäran och det har även flaggats för att Mumin språkskolan inte skulle få fortsätta med sin verksamhet i förskolans lokaler.

Notering: Informationen gällande omplacering och riskanalysen kommunicerades vidare till Barn- och utbildningsförvaltningen efter samrådsmötet. Anna Walterholm, verksamhetschef för Håbos förskolor, har pratat med ansvarig rektor, Malin Ottosson, och dementarar informationen om omplacering av finsktalande pedagoger. Den finska avdelningen på förskolan Gröna Dalen, kommer under verksamhetsåret 22/23 vara utformad på samma sätt som tidigare år.

6. Volontärgruppen informerar

Volontärgruppen kommer att vara med och hjälpa till på de finska utomhusspelningarna som är inplanerade under våren och sommaren på kommunens äldreboenden (Solängen, Dalängen, Västerhagsvägen).

7. Utvärdering av verksamheter och arrangemang

Vårens aktiviteter har fortsatt locka till sig en hel del sverigefinnar. Tre filmer har visats på Bio Borgen sedan det första samrådsmötet i februari. 23 vuxna och tre barn kom och såg filmen ”Den första snön” den 23 februari, 21 personer såg filmen ”Skogsjätten” den 23 mars och hela 45 personer kom och såg filmen ”70 är bara en siffra” den 13 april. Filmvisningarna börjar klockan 18.00 och alla filmer är textade på svenska.

Vecka 8 gick sverigefinnarnas vecka av stapeln. På onsdagen den 23 februari visades filmen ”Den första snön”. Sverigefinnarnas dag, den 24 februari, firades tillsammans med 16 deltagare, med att den sverigefinska flaggan hissades vid kommunhuset och det bjöds på fika. På kommunens äldreboenden bjöds det på finsk film och karelsk stek. Uusi Teatteri kom och hade en finskspråkig rim- och rams-workshop för barnen på biblioteket den 24 februari. Sex barn och tre vuxna fick testa på att rimma och leka med ord den kvällen. Veckan avslutades med teater för vuxna när Teatteri Pendeli bjöd på föreställningen ”Jäniksen vuosi / Harens år” på söndagen den 27 februari som sågs av 16 personer.

Det har även pysslats vid två tillfällen. Tio barn och sju vuxna fick påskpyssla den 5 april och lika många deltog i morsdagspyssel den 3 maj. Pysselkvällarna har under våren flyttats till Skeppsgården.

Läsecirkeln har fått en ny ledare till våren, men fick skjuta på startdatumet då biblioteket höll stängt på lördagar på grund av pandemin i början av året. Första träffen kunde inte ske förrän den 23 april.

Planen var att träffas fyra gånger under våren men antalet träffar har fått justeras på grund av omständigheterna.

Den 7 maj anordnades det en utbildning om demenssjukdomar för anhöriga och volontärer på Skeppsgården i samarbete med Axevalla folkhögskola. 13 personer deltog och fick lära sig vad demenssjukdomar är och hur man kan bemöta någon som har en demenssjukdom.

Våga tala finska-kursen har varit populär och gruppen har samlats totalt nio gånger under våren. Från början var det 17 personer som anmälde sig, varav två grundskoleelever. Dessa elever har dock rätt att få modersmålsundervisning via skolan. Eftersom så många anmälde sig, bildades det två grupper. En del av deltagarna har slutat men tio personer är kvar. Kursen har varit omtyckt och roligt, berättar kursledaren Inkeri Timonen. Några nya har redan anmält sig till hösten, flera av nuvarande deltagare vill fortsätta. Gruppen träffas varje lördag i maj och håller till på Café Fridegård.

Den finska språkskola Mumin språkskola/Muumin kielikoulu för sverigefinska barn fortsätter att språkbada barnen på måndagarna på förskolan Gröna Dalen i Bålsta och på förskolan Slottsbacken i Skokloster. Det finns betalda licenser för 20 barn och licensavtalet löper ut i december 2022.

8. Vårens och sommarens sverigefinska verksamheter och arrangemang

Finsk film, Kupé nr 6 på Bio Borgen den 18 maj klockan 18.00

Modersmålspris ”Äikkäporkkana” för barn och unga som läser finska delas ut för tredje gången i år. Tidigare har modersmålspriset delats ut endast till elever på de kommunala skolorna men i år kommer även eleverna på friskolor i Håbo få ta emot priset, som är en bok, berättar Hannele Holmberg.

Läsecirkeln kommer att träffas ytterligare en gång under våren.

Levande musik utomhus på Dalängens, Solängens och Västerhagsvägens äldreboenden. Det finns flera datum inplanerade då de äldre kommer att få njuta av finsk musik utomhus på äldreboenden. Aktiviteten sker i samarbete med Bålsta Finska Förening och finskspråkiga volontärer.

En sommarutflykt i juli för hela familjen till Skansen är under planering.

Sommar i Centrum ska anordnas av kultur- och fritidsförvaltningen även i år, under vecka 29-32. Finskt förvaltningsområde undersöker möjligheten att anordna en aktivitet för barn och unga med finskt påbrå.

Planering finns för 1-2 finska artister som ska uppträda på Håbo festdag, som enligt planen ska hållas den 27 augusti.

9. Fråge- och synpunktsstund, inkomna frågor.

En fråga gällande finska spelningar på äldreboenden har inkommit. Dessa tillfällen har varit väldigt uppskattade och även äldre som fortfarande bor hemma har varit med och lyssnat och sjungit. Det har fungerat väldigt bra men den senaste tiden har det inte varit några spelningar alls. När kommer verksamheten igång igen?

Det har inte varit möjligt att få komma in på något av äldreboenden under pandemin, och så är det fortfarande. En hel del har planerats, men besöksförbudet har satt stop för det mesta. Under våren och sommaren finns det datum inplanerade och artister bokade för att spelningarna utomhus i alla fall ska kunna komma igång igen.

10. Övriga frågor.

Bålsta Finska Förening har tidigare inkommit med en förfrågan om det Finska Förvaltningsområdet vill vara med och anordna ett evenemang med Pasi Kaunisto den 17 september. Förvaltningsområdet har via e-post svarat att man kan vara med och ta hälften av kostnaden (3500 kronor) men att Bålsta Finska Förening är ansvarig för själva evenemanget.

11. Nästa samrådsmöte

Datum för nästa samrådsmöte är tisdagen den 20 september klockan 18.00

12. Mötet avslutas

Ordförande Helene Zeland Bodin (C) avslutar mötet klockan 18.57.

Kulttuuri- ja vapaa-ajan hallinto
Suomen kielen hallintoalue
Raisa Holm, suomen kielen vähemmistökoordinaattori
raisaholm@habo.se

Ruotsinsuomalaisen neuvonpidon muistiinpanot 2022-05-10

Läsnä: Helene Zeland Bodin, kunnanhallituksen puheenjohtaja, Håbon kunta; Helena Brömdal, Järfällan kunnan asukas; Tuula Buss, vapaaehtoinen, tilintarkastaja, Bålstan Suomalainen Yhdistys; Leila Heikkinen, entinen esikouluopettaja Håbon kunta; Päivi Hirvonen, rahastonhoitaja, Bålstan Suomalainen Yhdistys; Raisa Holm, sijaistava suomen kielen vähemmistökoordinaattori, Håbon kunta; Hannele Holmberg, sijaistava suomen kielen vähemmistökoordinaattori, suomen kielen opettaja, Håbon kunta; Orvokki Kanto, vapaaehtoinen, eläkeläisten vetäjä, varajäsen, Bålstan Suomalainen Yhdistys; Anneli Korhola, Håbon kunnan asukas; Kari Kvist, varapuheenjohtaja, Bålstan Suomalainen Yhdistys; Paula Näyhä, varajäsen, Bålstan Suomalainen Yhdistys; Inkeri Timonen, Våga tala finska-kurssin vetäjä; Seija Uusimaa, Håbon kunnan asukas;

Linkin kautta: Kristina Paasikivi, esikouluopettaja, Håbon kunta

1. Kokous avataan

Kunnanhallituksen puheenjohtaja Helene Zeland Bodin (C) julistaa kokouksen avatuksi ja toivottaa osallistujat tervetulleiksi illan ruotsinsuomalaiseen neuvonpitoon, joka on vuoden toinen kokoontuminen.

2. Edellisen kokouksen muistiinpanojen hyväksyminen

Edellisen kokouksen muistiinpanot hyväksytään ja merkitään tiedoksi.

3. Muiden kysymysten ottaminen listalle

Musiikkiin ja kulttuuriin vanhustentaloissa liittyen on tullut kysymys, jota käsitellään kohdassa 9.

4. Yhteyskeskus tiedottaa

Yhteyskeskuksen työntekijä on lyhyellä varoitusajalla estynyt tulemasta neuvonpitoon.

5. Suomen kieli esikoulussa, äidinkielen opettaja informoi

Leila Heikkinen kertoo, että hän, yhdessä Mervi Tähtisen kanssa, sai olla mukana Gröna Dalening esikoulun suomen kielisen osaston, Papukaijan, perustamisessa 2010. Tuolloin päätettiin, että osastolla tulee aina olla kaksi suomen kieltä puhuvaa pedagogia, jotta suomen kieltä pystyttäisiin ylläpitämään myös jommankumman poissaolon aikana. Yhdessä Leilan kanssa lapset ovat saaneet käydä laulamassa suomen kielisiä joululauluja Solängenin vanhuksille, mikä on ollut erittäin pidetty

tapahtuma vanhusten keskuudessa. Leilan ja Mervin jäätyä eläkkeelle vuonna, on osastolle palkattu kaksi uutta suomen kielistä pedagogia, Kristina Paasikivi ja Heidi Söderberg. Kristina kertoo, että suomen kielisten lasten määrä on kasvanut vuosien saatossa ja nykyään Papukaija-osastolla on kymmenkunta lasta, joilla on suomalaisia sukujuuria. Pedagogit työskentelevät lähellä lapsia ja suomen kieltä käytetään kaikissa tilanteissa päivän mittaan (lounas, ulkoilu, laulu- ja satutuokiot), jotta kieli pystyttäisiin pitämään elävänä. Kristina kertoo myös, että esikoulun rehtori, Malin Ottosson, on alustavasti kaavailut, että toinen suomenkielisen osaston pedagogeista joudutaan mahdollisesti siirtämään toiselle osastolle. Mahdollinen siirto vaikuttaisi lasten suomen kielen ylläpitämiseen ja oppimiseen, jatkaa Kristina. Vähemmistöpolitiikan ja suomen kielen hallintotyön suuntaviivoissa kirjoitetaan seuraavasti:

6.3 Oikeus esikouluun suomen kielellä

Lapsi- ja koulutuslautakunta vastaa siitä, että esikoulupaikka tarjotaan lapselle, jonka huoltajat hakevat lapselleen paikkaa esikoulusta, jossa koulutusta annetaan kokonaan tai olennaisilta osin suomen kielellä. Lapselleen esikoulupaikkaa hakevilta huoltajilta on tiedusteltava, haluavatko he paikan esikoulusta, jossa koulutusta annetaan kokonaan tai olennaisilta osin suomen kielellä.

Jos toinen pedagogeista siirretään pois osastolta, ei suomen kielen elävänä pitäminen ole mahdollista toivotulla tavalla.

Hallintoalueen järjestämät ruotsinsuomalaiset askarteluillat on jo jouduttu siirtämään muihin tiloihin rehtorin pyynnöstä ja on myös käynyt ilmi, että Muumin kielikoulu joudutaan mahdollisesti jatkossa pitämään muissa tiloissa.

Noteeraus: Neuvonpidossa esille tuotu tieto henkilökunnan mahdollisesta siirtämisestä, sekä tilanteeseen liittyvä riskianalyysi lähetettiin lapsi- ja koulutushallinnolle neuvonpidon jälkeen. Anna Walterholm, Håbon esikoulujen toiminnanjohtaja, on keskustellut asiasta vastaavan rehtorin, Malin Ottossonin kanssa, ja ilmoittaa, ettei tieto pedagogien mahdollisesta siirtämisestä pidä paikkansa. Gröna Dalenin esikoulun suomenkielinen osasto jatkaa toimintaansa ilman muutoksia lukuvuotena 22/23.

6. Vapaaehtoisryhmä tiedottaa

Vapaaehtoisryhmä tulee osallistumaan ja avustamaan kevään ja kesän suomenkielisten musiikkiesitysten yhteydessä, jotka suunnitellaan järjestettäväksi vanhustentaloissa Solängen, Dalängen, Västerhagsvägen.

7. Tapahtuma- ja toiminta-arvioinnit

Kevään ruotsinsuomalaiset tapahtumat ovat houkutelleet useita osallistujia. Bio Borgenissa on näytetty kolme elokuvaa edellisen neuvonpidon jälkeen. 23 aikuista ja kolme lasta näkivät elokuvan ”Ensilumi” 23. helmikuuta, 21 henkilöä elokuvan ”Metsäjätti” 23. maaliskuuta ja ennätyselliset 45 henkilöä elokuvan ”70 on vain numero” 13. huhtikuuta. Elokuvaesitykset alkavat kello 18.00 ja niissä on ruotsinkielinen tekstitys.

Viikolla 8 vietettiin ruotsinsuomalaista viikkoa. Keskiviikkona 23. helmikuuta näytettiin elokuva ”Ensilumi” Bio Borgenissa. Ruotsinsuomalaisten päivää 24. helmikuuta, juhliittiin 16 hengen voimalla nostamalla ruotsinsuomalaisten lippu salkoon ja kahvitelulla kunnantalolla. Vanhukset

saivat nauttia suomalaisesta elokuvaesityksestä sekä karjalanpaistista vanhusten palvelutaloissa. Kuusi lasta ja kolme aikuista saivat hassutella sanoilla kirjastossa 24. helmikuuta Uusi Teatterin johtamassa sanataidetyöpajassa. Viikko huipentui sunnuntaina 27. helmikuuta aikuisten teatteriesityksellä ”Jäniksen vuosi”. Ruotsinuomalaisen teatteriryhmän Teatteri Pendelin esityksen näki 16 henkilöä.

Kevään aikana on järjestetty kaksi askarteluiltaa. Kymmenen lasta ja seitsemän aikuista olivat mukana pääsiäisaskartelussa 5. huhtikuuta ja yhtä monta osallistui äitienpäiväaskarteluun 3. toukokuuta. Askarteluillat on tänä keväänä siirretty Skeppsgårdenin tiloihin.

Lukupiiri sai kevääksi uuden vetäjän, mutta piirin aloitusta jouduttiin siirtämään myöhemmäksi johtuen siitä, että kirjaston aukiolo lauantaisin peruttiin pandemian vuoksi. Lukupiiri kokoontui ensimmäistä kertaa 23. huhtikuuta. Suunnitelmana oli kokoontua 4 kertaa kevään aikana, mutta tapaamisten määrää on jouduttu olosuhteiden pakosta muuttamaan.

Lauantaina 8. toukokuuta järjestettiin täydennyskoulutuspäivä muistisairauksista vapaaehtoisille ja omaisille Skeppsgårdenissa yhteistyössä Axevallan kansankorkeakoulun kanssa. 13 osallistujaa saivat tietoa muistisairauksista sekä vinkkejä siitä, mitä muistisairautta sairastavan kohtaamisessa tulee erityisesti huomioida.

Våga tala finska- kurssi on ollut suosittu ja ryhmä on kokoontunut yhdeksän kertaa kevään aikana. Alkujaan kurssille ilmoittautui 17 henkilöä, joista kaksi oli peruskoulun oppilaita. Heillä on kuitenkin oikeus saada äidinkielen opetusta koulun toimesta. Koska ilmoittautuneita oli paljon, muodostettiin kaksi ryhmää. Joitakin osallistujia on lopettanut, mutta kymmenen henkilöä on jatkanut kurssilla. Kurssin vetäjä, Inkeri Timonen kertoo, että kurssi on ollut pidetty ja hauska. Uusia ilmoittautumisia syksyn kurssille on jo tullut ja muutama tämänhetkisistä osallistujista haluaa jatkaa kurssia syksyllä. Ryhmät kokoontuvat joka lauantai toukokuussa Café Fridegårdissa.

Suomenkielisen kielikoulun Muumi kielikoulu/Mumi språkskola ruotsinsuomalaisille lapsille jatkaa toimintaansa maanantaisin esikoulu Gröna Dalenissa ja Slottsbackenin eskikoulussa Skoklosterissa. Maksullisia lisensejä eli käyttölupia on 20:lle lapselle vuodelle 2022, jonka jälkeen lisenssisopimus päättyy.

8. Kevään ja kesän ruotsisuomalaiset tapahtumat

Suomalainen elokuva, Hytti nr. 6 Bio Borgenissa 18 toukokuuta kello 18.00.

Äidinkielen opintoihin suomen kielessä kannustava äikkäporkkana-palkinto jaetaan kolmannen kerran. Aikaisempina vuosina palkinnon ovat saaneet ainoastaan kunnallisten koulujen oppilaat, mutta tänä vuonna palkinnon, joka on kirja, saavat myös vapaakoulujen oppilaat, kertoo Hannele Holmberg.

Lukupiiri kokoontuu vielä kerran ennen kesää.

Asukkaat vanhustentaloissa Dalängen, Solängen ja Västerhagsvägen, pääsevät jälleen nauttimaan suomalaisesta musiikista. Ulkoilmakonsertteja on suunnitteilla useina eri päivämäärinä. Tapahtumat toteutuvat yhteistyössä Bålstan Suomalaisen Yhdistyksen ja suomenkielisten vapaaehtoisten kanssa.

Suunnitteilla on koko perheen kesäretki Skansenille heinäkuussa.

Kulttuuri- ja vapaa-ajan hallinto järjestää tapahtuman Sommar i Centrum myös tänä vuonna viikoilla 29-32. Suomen kielen hallintoalue selvittää mahdollisuutta järjestää toimintaa myös lapsille ja nuorille joilla on suomalainen tausta.

Suunnitteilla on 1-2 suomalaista artistia 27. elokuuta pidettävälle Håbo festdag-tapahtumalle.

9. Kysymys- ja mielipidetukio, vastaanotetut kysymykset

Musiikkiin ja kulttuuriin vanhustentaloissa liittyen on tullut kysymys. Tapahtumat ovat olleet erittäin suosittuja ja toivottuja vanhustentalojen asukkaiden keskuudessa. Myös vielä kotona asuvat vanhukset ovat tulleet kuuntelemaan ja laulamaan mukana. Tapahtumat ovat toimineet hyvin, mutta viime aikoina toimintaa ei ole ollut ollenkaan. Koska esiintymiset voidaan jälleen aloittaa?

Sisäänpääsy vanhustentaloihin ei ole ollut mahdollista pandemian aikana, eikä rajoituksia olla poistettu täysin vielääkään. Suunnitelmia on tehty, mutta rajoitukset ovat vaikeuttaneet niiden toteutumista. Keväälle ja kesälle on suunniteltu ja varattu artisteja, jotta ulkoilmatapahtumat saataisiin jälleen käyntiin.

10. Muut kysymykset

Bålstan Suomalainen Yhdistys on aikaisemmin esittänyt kysymyksen, jos Hallintoalue haluaa olla mukana järjestämässä tapahtuman yhdessä Pasi Kauniston kanssa 17. syyskuuta. Suomen kielen hallintoalue on sähköpostitse vastannut, että hallintoalue maksaa puolet kustannuksista (3500 kruunua) mutta Bålsta Suomalainen Yhdistys vastaa itse tapahtuman järjestelyistä.

11. Seuraava neuvonpito

Seuraava neuvonpito järjestetään tiistaina 20. syyskuuta kello 18.00

12. Kokous päätetään

Puheenjohtaja Helene Zeland Bodin (C) päättää kokouksen kello 18.57.